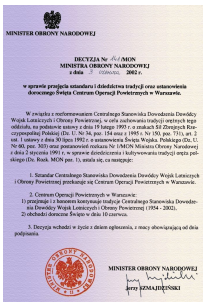

ZARYS HISTORII CENTRUM OPERACJI POWIETRZNYCH

Centrum Operacji Powietrznych przejęło zadania i obowiązki CSD. W pierwszej dekadzie XXI wieku modernizowało swoje struktury oraz wyposażenie, dostosowując do nowych realiów prowadzenia działań w powietrzu. Wprowadzało nowe systemy automatyzacji i wspomaganie dowodzenia, rozwijało własne rozwiązania oraz adaptowało rozwiązania NATO'wskich sojuszników.

W 2002 i 2003 roku utworzono i podporządkowano pod COP:

- 21. Oddział Dowodzenia i Naprowadzania w Warszawie,
- 22. Oddział Dowodzenia i Naprowadzania w Bydgoszczy,
- 31. Oddział Dowodzenia i Naprowadzania w Poznaniu,
- 32. Oddział Dowodzenia i Naprowadzania w Krakowie,
- 1. Centrum Koordynacji Operacji Powietrznych w Gdyni,
- 2. Centrum Koordynacji Operacji Powietrznych w Krakowie,
- 4. Centrum Koordynacji Operacji Powietrznych w Szczecinie.

Na mocy Decyzji Nr 580/MON Ministra Obrony Narodowej z 31 grudnia 2008 r. wprowadzono Odznakę Pamiątkową COP.

Wprowadzenie do użycia w Siłach Powietrznych nowoczesnej platformy, jaką jest samolot wielozadaniowy IV generacji F-16 oraz włączenie jej do systemu NATINADS, było motorem napędowym zasadniczych zmian w sprzęcie oraz sposobie dowodzenia lotnictwem. W COP i jednostkach podległych dokonano wielu transformacji zarówno w sferze organizacyjnej jak i technologicznej. Dokonano zmiany analogowego systemu naprowadzania na cyfrowy, który znacząco zwiększył możliwości dowodzenia operacyjnego lotnictwem wojskowym. Wprowadzenie na uzbrojenie Modułu Naprowadzania pozwoliło na dostosowanie zabezpieczenia szkolenia lotniczego i działań lotnictwa zgodnie z wymogami NATO. Nawigator naprowadzania obecnie realizuje naprowadzanie samolotów na cele powietrzne z CRC (ODN), wykorzystując cyfrową informację radiolokacyjną ze stacji rozmieszczonych na terenie całego kraju oraz utrzymuje łączność lotniczą przy pomocy zintegrowanego systemu łączności. Proces uruchomienia PN na SD ODN i MJDOP został zapoczątkowany w 2011 roku, a jego pełne wdrożenie nastąpiło z końcem listopada 2011 r.

Wprowadzono nowoczesne taktyczne systemy transmisji danych, w tym Link 11 oraz Link 16. Link 16 jest protokołem transmisji danych wykorzystywanym do komunikacji pomiędzy platformami powietrznymi, morskimi i lądowymi umożliwiającym wymianę danych cyfrowych, obrazu oraz głosu z bardzo dużą prędkością pomiędzy elementami systemów dowodzenia oraz systemami uzbrojenia w różnych rodzajach sił zbrojnych.

Z chwilą zakupu samolotu wielozadaniowego F-16, wyposażonego w Link 16, oczywistym stała się potrzeba wykorzystania jego możliwości bojowych w jak największym stopniu podczas szkolenia jak i przygotowania na wypadek konfliktu zbrojnego. Rozwój systemu Link-16 w SZ RP stał się faktem. Dlatego, że jest on system przyszłości i wymagał dalszej rozbudowy nie tylko o użytkowników (platform) ale przede wszystkim struktur zarządzających. Koniecznym było stworzenie struktury organizacyjnej, która pozwoliłaby na sprecyzowanie potrzeb i wymagań różnych platform będących na wyposażeniu innych RSZ wykorzystujących taktyczne systemy transmisji danych, a co za tym idzie na lepszą koordynację działań bojowych poprzez wzajemną wymianę wiedzy o systemach bojowych używanych przez poszczególne RSZ. Celem stworzenia warunków i możliwości wykorzystania pełnej gamy właściwości bojowych F-16, w COP i podległych jednostkach wojskowych w 2010 r. utworzono specjalistyczne komórki zarządzania transmisją danych, wydziały i sekcje zarządzania transmisją danych.

Ulepszając strukturę dowodzenia na przełomie pierwszej i drugiej dekady XXI wieku rozformowano 21. Ośrodek Dowodzenia i Naprowadzania w Warszawie, a jego niektóre elementy włączono w strukturę COP, przeformowano 31. Ośrodek Dowodzenia i Naprowadzania w Poznaniu na Mobilną Jednostkę Dowodzenia Operacjami Powietrznymi.

Obecnie trwa proces tworzenia na bazie 32. Ośrodek Dowodzenia i Naprowadzania w Krakowie nowej jednostki, 1 Regionalnego Ośrodka Dowodzenia i Naprowadzania.

Wieloletnie doświadczenia COP uzyskane podczas udziału i organizacji ćwiczeń narodowych i sojuszniczych (corocznie ponad 30), pokazały konieczność wprowadzenia zmian w procesie dowodzenia i planowania działań. Na wzór rozwiązań przyjętych w NATO, COP zaczyna pełnić rolę podobną do przyjętej w Sojuszu koncepcji funkcjonowania Komponentu Powietrznego Sił Połączonych (Joint Force Air Component – JFAC). Zadania COP po uzupełnieniu odpowiednio merytorycznie przygotowanymi kadrami są rozszerzane o planowanie długoterminowe, obejmujące przedział czasowy dłuższy niż 72 godziny. Przyjęcie takiego rozwiązania stanowi krok w kierunku rozwiązań proceduralno-strukturalnych stosowanych w państwach NATO. W 2013 roku COP przeformowano w Centrum Operacji Powietrznych - Dowództwo Komponentu Powietrznego.